

Käokiräs – imäkeelepäävä kingitüs Mooste Folgile

Imäkeelepäävä tähistämises teivä Vana-Võromaa latsiaidu võrokeelitside keelepessi 260 last üten oppajidõga käokirässit. 320 käokiräst, eesti keelen *lepatriinut*, lindsõ keväjäs Mooste rahvamuusikatüütlüisi festivalile „Moisekatsi Elohelü“ ütenlүүjit rõõmustama.

Meelüsside meisterdämiseiga opiti selges latsi jaos vahtsõnõ võrokeeline sõna käokiräs. Meelüs om märkmepapridõga külmäkapimagnet, midä ilostasõ latsi tettü käokirässe.

„Latsilõ jäi vahtsõnõ sõna häste miilde ja nä tahtsõva taad imäkeelepäävä puhul tõisilõ ka opada – et terve Eesti tiiässi, kuis käokiräst võro keeli üteldäs,“ selet Võro Instituudi projektijuht Lindsalu Evely, kiä üten Toomõ Triinuga käokirässide tegemist kõrrald. „Latsilõ miildüs oppi, meisterdä ja kingitüisi tetä!“ ütäl Toomõ Triin mano.

Egä latsiaiarühm valisi meelüsside tegemises ummilõ latsilõ kõgõ parõmba moodu. Nii om näide hulgan joonistõdu, volditu, lõigatu, kleebitü ja vilditü käokirässit. Meisterdämises pruugiti erinevit matõrjaalõ – näütüses papõrt, vilti, langa, plastikut, luitsit, helkurpapõrt ja karvatraati.

Kokko tekk veebruarin-märtsin meelüssit 260 last, kiä saiva valmis 320 meelüst. Latsi opas 30 latsiaiaoppajat. Päält meelüsse tegemise opiti latsiaidun võrokeelitsit luulõtuisi ja laulõ käokirässist, miä kantas ette uma latsiaia imäkeelepäävä sündmüsel.

Vahvast ettevõtmisõst võtt ossa 14 latsiaida Võro, Põlva ja Valga maakunnast: SÕMMÕRPALO, KULDRI, ANTSLA LUSTI, VÄIMÄLÄ, LASVA, RÕUGÕ, HARGLÕ KOOLI, VERIORA ja RÄPINÄ LATSIAIA, NIISAMATÕ LATSIAIA PÄKÄPIKK, PUNAMÜTSÜKE ja SÕLÕKÕ VÕROLT ja MESIMUMM ja PIHLAPUU PÕLVAST.

„Moisekatsi Elohelü miiskunnal om sändse ütenlүүmise üle väega hää miil – mi tahami alati tennädä kõiki festivali esinejit mändsegi meelüssega ja seokõrd om asi nii mõnusahe lahendõdu,“ ütäl festivali projektijuht Tammõ Livii. „Seo aastaga festival om pühendedü festivali algatajalõ ja kavvaigsõlõ juhile Podekrati Üllele, kiä minevä aasta mi keskest är läts. Süänd lämmistäs köüdüs, et Ülle juhitu folklooriansambli nimi om just „Käokiräs“,“ ütäl festivali pääkõrraldaja Needo Ülo mano.

Rahvamuusikatüütlüisi festival „Moisekatsi Elohelü“ om seo aastak 21.-22. aprillil. Katõpäävätse sündmüse aigu om aoluulinõ Mooste mõis täüs rahvamuusikat, tüütari ja kontsõrtõ. Festivali kõgõ tähtsämb sündmüs om suur võigõluskontsõrt 22. aprillil, kon egä ülesastja tõlgõndas võrokeelist luku „Kost laalu saadu“.

Võrokeelitse keelepessä omma latsiaiarühmä, kon vähembält ütäl pääväl nädälin omma kõik tegemise võro keelen. Sändsit rühmi om 20 tükkü üle kogo Vana-Võromaa nii parlatsin Põlva, Valga ku Võro maakundõn.

Käokiräs – emakeelepäeva kingitus Mooste folgile

Emakeelepäeva tähistamiseks tegid Vana-Võromaa lasteaedade võrukeelsete keelepessade 260 last koos juhendajatega käokirässit. 320 käokiräst, eesti keeles lepatriinut, lendavad kevadeks Mooste rahvamuusikatööluste festivalile „Moisekatsi Elohelü“ osalejaid rõõmustama.

Meenete meisterdamise käigus õpiti selgeks laste jaoks uus võrukeelne sõna *käokiräs*. Meene kujutabki endast märkmepaberitega külmpapimagnetit, mis on kaunistatud laste meisterdatud lepatriinudega.

„Lastele jäi uus sõna hästi meelde ja nende soov on seda emakeelepäeva puhul teistega jagada – et terve Eesti teaks, kuidas on lepatriinu võru keeles,“ selgitas Võru Instituudi projektijuht Evely Lindsalu, kes koos Triin Toomega lepatriinude tegemist korraldas. „Lastele meeldib õppida, meisterdada ja kingitusi teha!“ lisas Triin Toom.

Iga lasteaiarühm valis meenete tegemiseks oma lastele sobiliku mooduse. Nii on nende hulgas joonistatud, volditud, lõigatud, kleebitud ja vilditud lepatriinusid. Meisterdamiseks kasutati väga erinevaid materjale – näiteks paberit, vilti, lõnga, plastikut, lusikaid, helkurpaberit ja karvatraati.

Kokku tegi veebruaris-märtsis meeneid 260 last, kes said valmis 320 meenet. Neid juhendasid 30 lasteaiatõpetajat. Lisaks meene tegemisele õpiti rühmades võrukeelseid luuletusi ja laule lepatriinudest, mis kantakse ette oma lasteaias emakeelepäeva sündmustel.

Vahvas ettevõtmises osales 14 lasteaeda Võru, Põlva ja Valga maakonnast: Sõmerpalu, Kuldre, Antsla Lusti, Väimela, Lasva, Rõuge, Hargla kooli, Veriora ja Räpina lasteaiad, samuti lasteaiad Päkapiikk, Punamütsike ja Sõleke Võrust ning Mesimumm ja Pihlapuu Põlvast.

„Moisekatsi Elohelü meeskonnal on sellise kaasalöömise üle väga hea meel – tahame alati tänada kõiki festivali esinejaid millegi sobilikuga ja sel korral on asi nii mõnusasti lahendatud,“ tõdes festivali projektijuht Liivi Tamm. „Seekordne festival on pühendatud festivali algatajale ja kauaaegsele juhile Ülle Podekratile, kes läinud aastal meie keskelt lahkus. On südantsoojendav seos, et Ülle juhendatud folklooriansambli nimi on just „Käokiräs“,“ lisas festivali peakorraldaja Ülo Needo.

Rahvamuusikatööluste festival „Moisekatsi Elohelü“ toimub sel aastal 21.-22. aprillil. Kahepäevase sündmuse ajal on ajalooline Mooste mõis täis rahvamuusikat, töötubasid ja kontserte. Festival kulmineerub suure võistluskontserdiga 22. aprillil, kus iga osalev bänd tõlgendab võrukeelset lugu *Kost laalu' saadu'*.

Võrukeelsed keelepessad on lasteaiarühmad, kus vähemalt ühel päeval nädalas toimub kogu tegevus ainult võru keeles. Selliseid rühmi on 20 tk üle kogu Vana-Võromaa nii praegustes Põlva, Valga kui Võru maakondades.